

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 338/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 1. júla 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Andrejšinom, Staré Grunty 326A, Bratislava, vo veci namietaného porušenia zrejme jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Pezinok v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 162/2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a pre nesplnenie zákonom predpísaných náležitostí.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. mája 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia zrejme jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Pezinok (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 162/2013.

Sťažovateľka v sťažnosti uviedla, že 6. júna 2013 podala na okresnom súde návrh na začatie konania o zaplatenie sumy 12 839,24 € s príslušenstvom proti spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „odporca“), ktoré bolo zaevidované na tomto súde pod sp. zn. 5 C 162/2013.

Sťažovateľka uviedla, že predmetná vec „bola pridelená do oddelenia sudkyne [REDAKOVANÉ], neskôr bola predmetná veci pridelená [REDAKOVANÉ]. Z dôvodu odchodu sudkyne [REDAKOVANÉ] na stáž na Krajský súd v Bratislave bola vec následne pridelená sudcovi... [REDAKOVANÉ]“. Pohľadávka sťažovateľky proti odporcovi vznikla na základe ich zmluvného právneho vzťahu, a to zmluvy o dielo zo 16. apríla 2011.

V období od podania návrhu na začatie konania do času podania sťažnosti ústavnému súdu, t. j. v období 3 kalendárnych rokov, boli v predmetnej veci nariadené 3 pojednávania (na 28. apríl 2014, 9. február 2015 a 26. november 2015), ktoré boli zrušené z dôvodov na strane okresného súdu. Po zrušení posledného z nariadených pojednávanií z dôvodu odchodu zákonného sudcu na stáž na Krajský súd v Bratislave nebol v predmetnej veci nariadený žiadny ďalší termín pojednávania.

Podľa názoru sťažovateľky okresný súd „od roku 2013 v podstate vykonáva len formálne úkony, zaoberá sa malichernosťami a v danej veci riadne a vecne nekoná. Táto situácia sa nedá nijako ospravedlniť a obdobné praktiky súdu idú už nad rámec bežného súdneho procesu. Sťažovateľ toto oprávnene pociťuje ako mocenskú šikanu.“.

Sťažovateľka je toho názoru, že týmto nekonaním zo strany okresného súdu, resp. neefektívnym konaním, bolo a je v predmetnom konaní porušované jej právo na súdnu a inú právnu ochranu a už niekoľko rokov u nej pretrváva stav právnej neistoty, v dôsledku čoho stratila akúkoľvek dôveru minimálne k okresnému súdu a má tiež obavu, či sa vôbec

dočká rozhodnutia, na základe ktorého by bolo nariadené odporcovi vrátiť, resp. zaplatiť ním prevzatú sumu, ktorú prevzal bez toho, aby za ňu poskytol adekvátne protiplnenie vo forme dodania diela.

Sťažovateľka vo svojej argumentácii ďalej v podstatnom uviedla:

„Celý tento dlhoročný súdny proces sa doposiaľ vyznačuje nezvyčajnou liknavosťou a absolútnym nezájmom OS PK o spravodlivé a definitívne vyriešenie predmetnej veci. V dôsledku zjavnej nečinnosti a nekonečným prietahom na OS Pezinok bol vytvorený veľký časový priestor na to, aby všetci účastníci tohto súdneho sporu boli zbytočne právne zneistení. Z obsahu súdneho spisu, písomných a ústnych výpovedí, písomných dôkazov je jednoznačne zrejmé, že sa v tomto prípade jedná o prietahy v konaní na tomto súde. Za vznik tejto veľmi nepriaznivej situácie sa výdatnou mierou zaslúžil OS Pezinok, predovšetkým svojou nečinnosťou a neodbornosťou. Tento v podstate od roku 2013 nevykonal, ani nevykonáva prakticky žiadne úkony vo veci samej, vykonáva len administratívne úkony, ktoré na jednej strane oznamujú vytýčenie pojednávania a na druhej strane toto vytýčené pojednávanie rušia. Z takéhoto postupu súdu je zrejmé, že sa tak skoro vo veci nerozhodne, nakoľko zákonný sudca doteraz ďalšie pojednávanie nevytýčil. Sťažovateľka splnila všetky zákonom predpísané predpoklady na začatie súdneho konania, pričom aj zaplatila súdny poplatok vo výške 770,- EUR.

Do podania tejto sťažnosti neprišlo k meritórnemu rozhodnutiu vo veci a podľa postupu a konania OS PK tak skoro k nemu ani nepríde. U sťažovateľa pretrváva stav právnej neistoty. Až právoplatným rozhodnutím súdu sa vytvára právna istota občanov, a nie nezmyselným preťahovaním konania a nečinnosťou a neefektívnym konaním súdu.

Preto pre splnenie ústavného práva podľa čl.48 ods. 2., nestačí aby štátny orgán vec len prerokoval a sporadicky požadoval len nepodstatné veci (banality), aby v podstate súd vykazoval len činnosť, bez akéhokoľvek efektívneho a konečného rozhodnutia. Zdlhavosť postupu v konaní nezabavuje súd zodpovednosti za prietahy v konaní, ak nečinnosťou, nesprávnou organizáciou svojej práce, alebo inými nedostatkami vo svojej činnosti prispeje k tomu, že konanie o práve občana trvá neúmerne dlho. OS Pezinok svojím postupom v konaní (nekonaním, nečinnosťou, neefektívnosťou konania) pod sp. zn. 5 C 162/2013

porušuje základné práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.“

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti taktiež požiadala o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, ktoré odôvodnila tým, že jeho úlohou je jej finančné odškodnenie *„za nezodpovedný prístup justície pri neaktívnych procesných úkonoch vyplývajúcich z ich náplne práce, ktorý svojim zbytočným zdlhavým konaním, bezohľadne ba neľudsky“* viedli sťažovateľku k objektívnemu stavu právnej neistoty, pričom poukázala na to, že okresný súd svojím nekonaním zapríčinil v predmetnej veci prietahy v konaní.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľka ústavnému súdu navrhla, aby takto rozhodol:

*„1) Okresnému súdu Pezinok v konaní pod sp. zn. 5 C 162/2013 konať bez prietahov,
2) Okresnému súdu Pezinok v konaní zaplatiť sťažovateľke finančné zadosťučinenie v sume 3.319,39,- EUR... a to do dvoch mesiacov od právoplatnosti uznesenia Ústavného súdu.“*

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľka namietala zrejme porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 5 C 162/2013.

Podľa § 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania sa ústavnému súdu podáva písomne. Návrh musí obsahovať, akej veci sa týka, kto ho podáva, prípadne proti komu návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhovaného dôkazy. Návrh musí podpísať navrhovateľ (navrhovatelia) alebo jeho (ich) zástupca.

Podľa § 20 ods. 2 zákona o ústavnom súde k návrhu na začatie konania sa musí pripojiť splnomocnenie na zastupovanie navrhovateľa advokátom, ak tento zákon neustanovuje inak. V splnomocnení sa musí výslovne uviesť, že sa udeľuje na zastupovanie pred ústavným súdom.

Podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone.

Petit musí byť vymedzený presne, určito a zrozumiteľne (v súlade s čl. 127 ústavy a § 56 zákona o ústavnom súde), teda takým spôsobom, aby mohol byť východiskom pre rozhodnutie ústavného súdu v uvedenej veci (III. ÚS 78/02, III. ÚS 17/03, IV. ÚS 138/08).

Ustanovenie § 20 zákona o ústavnom súde sa v celom rozsahu vzťahuje aj na sťažnosť podľa § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde. Ústavný súd výslovne zdôrazňuje, že viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania osobitne platí v prípadoch, v ktorých osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd sú zastúpené advokátom.

Z uvedeného vyplýva, že ústavný súd má v ústave a v zákone o ústavnom súde presne definované právomoci, uplatnenie ktorých je viazané na splnenie viacerých formálnych aj vecných náležitostí návrhu na začatie konania (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 20 a § 50 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka prostredníctvom kvalifikovaného zástupcu (advokáta), ktorý koncipoval aj samotnú sťažnosť podanú ústavnému súde, nepostupovala v súlade s § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde a nešpecifikovala riadne petit sťažnosti.

V súvislosti s uvedenými nedostatkami ústavný súd pripomína, že tieto nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na takýto postup slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom, pričom z doterajšej rozhodovacej činnosti ústavného súdu jednoznačne vyplýva, ako ústavný súd posudzuje nedostatok zákonom predpísaných náležitostí podaní účastníkov konania (napr. IV. ÚS 77/08, I. ÚS 368/2010, III. ÚS 357/2010, II. ÚS 309/2010, I. ÚS 162/2010, IV. ÚS 234/2010, III. ÚS 206/2010, IV. ÚS 159/2010, IV. ÚS 213/2010, IV. ÚS 134/2010).

Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie postupovať s odbornou starostlivosťou, ktorou sa rozumie, že koná čestne, svedomito, primeraným spôsobom a dôsledne využíva všetky právne prostriedky a uplatňuje v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia považuje za prospešné. Pritom dbá na účelnosť a hospodárnosť poskytovaných právnych služieb. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 117/05, IV. ÚS 409/05, IV. ÚS 267/08). Aj v súvislosti s tým naďalej zostáva v platnosti zásada „vigilantibus iura scripta sunt“, t. j. bdelym patrí právo, a to o to zvlášť, ak ide o osoby práva znalé (napr. advokáta).

Vzhľadom na už uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažnosť vykazuje také nedostatky náležitostí predpísaných zákonom, že nie je možné preskúmať splnenie hoci len procesných podmienok konania pred ústavným súdom, a preto ju z uvedeného dôvodu odmietol už pri jej predbežnom prerokovaní (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. júna 2016